

NAPREJ

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

I. KAISER: Vsem, ki ču'jo pošteno!

Živimo v času fraz, v času dolgih debat, ki pa končno ne prinesejo nikakih uspehov. Vse ostane samo pri govorjenju, pozitivnega dela pa je bore malo. Če bi se ravnali po pregovoru »Zrno do zrna pogača, kamen do kamna palača« in če bi bila vsaka beseda samo gorčično seme ali pa najmanjši kamenček, bi proletariat več ne stradal, v izobilju bi imel pogač, imel bi tudi palače in ne stanoval bi več v podzemeljskih luknjah.

Beseda, ki se ne uveljavi v dejanju, je kakor udarec v vodo. Tudi proletariata ne bodo rešile besede.

Stoletja, da tisočletja stojimo pred vprašanjem — kako se bo rešil proletariat izpod kapitalističnega jarma.

Pred tem vprašanjem stojimo tudi še danes.

Važno vlogo igrajo pri tem strokovne organizacije. Težko je pisati o strokovnih organizacijah v političnem listu, v strokovnem glasilu pa je skoraj nemogoče, ker so nekateri ljudje tako rahločutni, da se pri vsaki vejici čutijo prizadeti in pa ker mislijo, da mora grehe nositi tisti, ki jih ni storil.

Težko mi je pisati o tem važnem vprašanju tudi zaradi tega, ker sem mlad in se ne bi rad pregrešil proti načelu, ki pravi, da mora mladina poslušati in delati to, kar dela starina.

Kljub vsemu pa se ne bom bal povedati resnice, ki bo morda trda na levo, kakor na desno.

Naše strokovno gibanje v Sloveniji je kakor otrok, ki se uči hoditi. Nič nima stalnega, koleba sem in tja in vsak najmanjši sunek mu zada poškodbe, na katerih potem boleha. Pa saj tudi ni čudno, ko se danes tepejo za proletariat klerikalci, liberalci, narodni socialisti, komunisti — vsak hoče rešiti proletariat. Proletariat pa je nerazdružljiva celota in ali ga ne boli, če ga klerikalci vlečejo za eno nogo, liberalci zopet za drugo, narodni socialisti za roko, komunisti za glavo? Vsak od njih pa hoče imeti celoto.

Klerikalcem, liberalcem in narodnim socialistom odrekamo vsako pravico, da bi se tepili za proletariat; to pa zaradi tega, ker v svojem programu ne morejo združiti proletariata kot celoto.

V naših strokovnih organizacijah imamo socialiste in komuniste. Nikakega prepira ni med članstvom, ker socialist in komunist sta proletarca, ki priznavata razredni boj. Če pa hočemo to stvar še bolj obrazložiti, pa moramo reči, da nimamo v organizacijah nikakih komunistov, temveč le radikalnejše socialiste, ki pa tudi že uvidevajo, da je prava pot vendarle pot socialne evolucije, izobrazbe, ki bo šele rodila socialne revolucije.

Naše organizacije so socialistične, včlanjene so v Amsterdamski socialistični strokovni internacionali. Nevtralne pa so

in morajo biti napram vsaki kakršnikoli strankarski politiki.

To načelo zastopamo prej ko slej. Nekako čudno se pa nam zdi, da tega opozicija v strokovnih organizacijah noče priznati. Vsako pozitivno delo onemogočuje s tem, da izraža svoje največje nezadovoljstvo nad sedanjim pisanjem »Delavca«. Pa zakaj?

Vzrok te opozicije napram »Delavcu« je, ker je v rokah takozvane »mlade struje«. Pravijo, da premalo piše v strokovnem smislu da polaga preveč važnosti na svetovne dogodke.

Nam »mladim« predbaciva stara reakcionarna opozicija, da hočemo rušiti strokovne organizacije, da uvajamo politiko in se zgraža celo nad tem, da smo nekateri »mladi« tudi funkcionarji socialističnih političnih organizacij. »Stara struja« je bila pred strokovnim kongresom v marcu t. l. »vladajoča«. Danes propagira nevtralnost v strokovnih organizacijah, ker ve, da ji je za vedno odklenkalo.

Očitajo nam, da smo politično eksponirani.

Poglejmo pa nekoliko v stare registre in videli bomo, kako »nevtralne« so bile nekdanje naše organizacije.

Predsednik Strokovne komisije je bil načelnik socialno-demokratske stranke.

Najbrže ni čisto »nevtralno«, če je glasilo Strokovne komisije v šte. 4. z dne 25. januarja 1919 objavilo sklep vseslovenske socialno-demokratske konference v Ljubljani z dne 19. januarja 1919 in resolucijo o političnem položaju in taktiki. Tudi ni posebno nevtralno, če je objavil »Delavec« v 10. šte. iz leta 1920, vabilo na občni zbor krajevne politične organizacije JSDS v Trzinu. Ni nevtralno, če je v šte. 41. z dne 9. oktobra 1920 v članku »Na čem sloni delavska solidarnost« pisal v zadnjem stavku »komunizem, ki razdira te naše organizacije, je navadna sleparija«.

Prav stroga politika je razvidna iz šte. 43. z dne 23. oktobra 1920, kjer objavlja »Delavec« oglas: »Slovenskemu delavskemu ljudstvu k volitvam v konstituantno s podpisom — Izvrševalni odbor socialno-demokratske stranke«. V isti številki objavlja tudi precejšnja reklamo za »Naprej«. V šte. 47. z dne 20. novembra 1920 priobčuje na uvodnem mestu: Kandidati socialno-demokratske stranke za volilni okraj Kranjske so in jih potem imenoma našteva. V isti številki piše prav lepo: »Koga naj voli strokovno organizirano delavstvo«, in odgovor na to v zadnjem odstavku: Vsakega organiziranega delavca je tedaj dolžnost, da voli tistega in tisto stranko, ki se je vedno za njega borila, ki ima bogate izkušnje in to je — socialdemokratska stranka. Kdor pa drugače voli, napravi zločin napram delav-

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravitelstvo: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6-I.

Naslov za dopise: Ljubljana pošt. pred. 168. Tel. int. št. 312. Ček. rač. št. 11.959.

Stane mesečno 10 Din, za inozemstvo 20 Din. Oglasi: prostor 1 × 55 mm 80 p.

Dopise frankirajte in podpisujte, sicer se ne priobčijo. Rokopisi se ne vračajo.

Reklamacije za list so poštnine proste.

skemu pokretu, tedaj glasujte vsi — za socialno demokracijo!

Mi se s to pisavo »Delavca« popolnoma strinjamo, ker vidimo, da so bile organizacije res socialistične. Značilno je, da so tako stališče zavzemali stari strokovničarji tudi še po komunističnem razkolu.

Danes pa nas dolžijo, da smo krivi, če proletariat ni združen v enotno fronto, češ da komuniste odbijamo.

Kdo pa pravi to, da ih odbijamo? To pravijo tisti, ki so razkol — povzročili.

Stari socialisti so se postavili na nevtralnost stališče in bombardirajo »mlade«. S tem so povedali, da je njih opozicija le puhla osebnost. »Mladi« delamo danes po socialističnem programu, povejte nam torej, kaj ni prav! Dokler bo opozicija samo sumničila in tolkla po mizah, tako dolgo moramo smatrati vsako opozicijo za — nestvarno.

Naše strokovne organizacije so socialistične, stoje na razrednem stališču in ne morejo biti nevtralne. Opozicionalci se tega dobro zavedajo, vendar pa uporabljajo to finto, ker si hočejo s tem utrditi svoje pozicije in lovijo na lim komuniste. Ta politika pač ni lepa.

»Mladi« pa bodo morali pokazati opoziciji, ki obstoja iz »starih«, da se tudi zavedajo, da so socialisti in da so organizacije socialistične. Delajo naj torej po zdravih socialističnih načelih, kar naj pokažejo, kakor so pokazali »stari« tudi v »Delavcu«. Potem bo najbrže tudi kritika odpadla.

Komunistično mislečemu delavstvu pa povemo, da se mu v naših organizacijah ne bo skrivil niti las, če ne bo sledilo tistim, ki so nekdanj tudi kričali proti komunistom, danes pa se oklepajo komunističnega delavstva, da rujejo proti organizacijam, v katerih so dolžni delati.

NARODNA SKUPŠČINA.

12. julija. Danes ni seje. V petek pride že do prvega glasovanja o proračunu, nakar se prične podrobna razprava.

V finančnem odboru je zbudila veliko ogorčenja vest, da je vojno ministrstvo napravilo precej dolga za preskrbo — moštva.

Torej še ni bilo dosti — kako se pa moštva godi?

Politične vesti.

+ V »Slovenskem Narodu« objavlja bivši podpredsednik demokratske stranke, dr. Vladimir Ravnihar, daljše pojasnilo k nedeljskemu zboru zaupnikov JDS. V uvodniku povdaria z debelimi črkami, da je odstopil zaradi nezdravih razmer v strankinem načelstvu.

+ V Zagrebu so zaključili špediterski delavci svojo stavko, ker so delodajalci ugodili delavskim zahtevam.

+ **Iz Belgrada** poročajo, da je ministrski predsednik Pašić predložil kralju kot kandidata za državni svet dr. Nika Županiča, šefa etnografskega muzeja v Ljubljani.

+ **V Atenah** je bilo pred dnevi vojno zborovanje, kateremu so prisostvovali vsi višji častniki, kralj, poveljnik Smirne in poveljnik grških čet v Mali Aziji. Zborovalci so zaključili, proglasiti v kraljevi- ni vojno stanje ter mobilizirati 100.000 mož za novo vojno proti Turkom.

+ **V Pragi** so otvorili 11. t. m. kon- ferenco zastopnikov rudarjev iz vseh pre- mogokopov češkoslovaške republike. Ob- ravnavali so število odpuščenih rudarjev, ki znaša od meseca maja 8000. Obrat je v vseh rudnikih omejen. Mezde so znižali, produkcijo pa dvignili. Konferenca je spre- jela tozadevno resolucijo.

+ **»Rothe Fahne«** objavlja senzacio- nalno vest, da so člani udruženja Erhardt prejeli nalog, da se podajo na Bavarsko, kjer naj podpirajo reakcionarno gibanje. List je mnenja, da nameravajo proglasiti na Bavarskem vojaško diktaturo z gene- ralom Ludendorffom na čelu.

+ **V Berlinu** zborujejo dan za dnem stranke ter se razgovarjajo o tem, »kaj se pripravlja«, »kaj bo prišlo« ter »kaj bo iz- nenadilo«. Te dni so zborovali tudi komu- nisti, izmed katerih je nastopilo precej govornikov. Občo pozornost je vzbudil neki Amerikanec, ki je dejal, da v Ame- riki ni delavskih strank, da ne sklicujejo sestankov, da je nezaposlenost velika, da so zbrali za Rusijo milijon dolarjev in da če zborujejo delavci enkrat v letu, po- tem gre že za nekaj »impozantnega«. O kapitalizmu ni dosti govoril, tudi o social- ni revoluciji ne. Videlo se je, da ta Ame- rikanec ni nikoli bral Marksa. Podobne nedostatke so opazili tudi pri ostalih ko- munističnih govornikih.

+ **Haaško konferenco** bodo najbrž zaključili koncem tega tedna. Poedine de- legacije se vesele brezuspešnega konfe- riranja, ker upajo, da bodo prišle do sre- nih zaključkov, če se bodo pogajale s sovjetsko vlado brez službenih konferenc.

+ **Anatole France** je odgovoril na p- smo Maksima Gorkega, v katerem ga je ta pozival, naj zastavi ves svoj vpliv pri sovjetski vladi za obtožene socialne re- volucionarje. Anatole France pravi, da je prepričan, da so se ruski socialni revolu- cionarji borili za korist in napredek svoje domovine ter da bo njihova obsodba uso- depolna za sovjetsko vlado.

+ **Iz Moskve** poročajo, da je skupna ruskih komunistov pod vodstvom Mlas- nikova poslala komunističnim strankam ostalih evropskih držav poziv, v katerem sporoča Mlasknikov, da je razkol v komu- nistični stranki večji, nego bi si marsikdo mislil, ter svari sodruge, naj ne posnema- jo svojih nesrečnih ruskih bratov, ki so navzlic vsemu danes še bolj v rokah ka- pitala, kakor so bili poprej. Poziv je pod- pisala skupina članov komunistične stran- ke, ki je osnovala svojo posebno stranko.

+ **»Sjeverna Komuna«** poroča, da se vrši cerkveni zbor ruske pravoslavne cerkve v Moskvi avgusta meseca. Patri- arh Tihon se eni odrekel svojemu dosto- janstvu, pač pa je predal svoje posle za- časni cerkveni upravi, kateri načeluje škof Antonin, ki je bil v carski dobi znan kot nasprotnik absolutizma.

+ **Francoski časopisi** prinašajo sen- zacionalne vesti o komunistični zaroti v Parizu. Pri preiskavi so našli obtežilne dokumente, iz katerih je razvidno, da so hoteli komunisti v Parizu umoriti več francoskih vodilnih državnikov. Tudi so

našli akte, ki dokazujejo, da je sovjetska vlada predlagala Nemčiji, naj brez odla- šanja navali na Poljsko, nakar bi skupno udarili na Francosko. Toda nemški mon- arhisti so si izprosili odlog, ker se še niso dovolj pripravili. Te vesti francoskih ča- sopisov so najbrž zvite iz trte, ker je francosko kapitalistično časopisje že več- krat poročalo o podobnih zarotah, toda so se vse take vesti izkazale pozneje za neresnične.

+ **Boj kovinarjev v Belgiji.** Ekseku- tiva organizacije kovinarjev v Belgiji je privolila v znižanje mezde za 5% v vsej industriji. Članstvo organizacije pa se je uprlo temu sklepu izvrševalnih odbor- nikov in kovinarji v Ghentu, Antwerpenu in ostalih industrijskih središčih so rajši zastavkali kot pa da bi sprejeli znižanje mezde. Kovinarji v Flandriji se tudi pun- taio in zahtevajo izredno zborovanje or- ganizacije, ki naj dožene, s kakšno pra- vico so izvrševalni odborniki privolili v znižanje mezde brez dovoljenja delavcev. Mezde so bile znižane pod pretvezo, da so padle cene živilom. Kakor nalašč pa so peki ravno tiste dni podražili kruh.

+ **Na Angleškem** bodo s prvim av- gustom znižali železniške tarife za 12%.

+ **Portugalska vlada** je odkrila revo- lucionarna gibanja. Odredila je takoj šte- vilne aretacije.

+ **Delavski položaj v Kanadi.** Po uradnem poročilu je v Kanadi 43.141 brez- poselnih delavcev. Meseca maja je bilo v Kanadi 30 stavk, v katere je bilo zaplete- nih 13.186 delavcev, ki so izgubili skupaj 278.160 delovnih dni. Več ko polovica teh stavk traia še danes. Več ko polovica teh sod v ofenzivi, a delavstvo?

+ **V ameriški delavski federaciji** vla- dajo prečudne razmere, kar sklepamo iz poročila o kongresu, ki se je vršil pred kratkim. Kongres je glasoval proti reso- luciji Timotyja Healyja iz New Yorka, ki je predlagal takojšnje priznanje sovjetske Rusije. To protiglasovanje je delo Gom- persa, predsednika ameriške delavske fe- deracije, ki je neomejen gospodar ravno zaradi nezavednosti delavcev samih. To- da na kongresu je prišlo tudi do burnih prizorov med Gompersom in delavskimi voditelji, ki zahtevajo popolno demokra- cijo v delavskih vrstah. Tudi v Ameriki bo prišlo do »čiščenja« v delavskih vrstah.

+ **V Ameriki** je izbruhnila stavka že- lezničarjev, ki se je udeležuje okoli 500 ti- soč železničarjev. Vojaške čete so zasedle vse važne postaje, mobilizirali so nacto- nalne garde, poleg tega pa so namestili pri obratih Indijance. Izbruhnili so že kr- vavi nemiri, ki se stopnjujejo z vsakim dnem. Položaj je precej kritičen, vendar pa upajo železniške družbe na skorajšnje delo, ker je delavstvo precej nezavedno.

**OPOZARJAMO NA I. VSEDELAVSKI
ZLET V CELJU, VEČ V JUTRAJŠNJI
ŠTEVILKI »NAPREJA«.**

Dnevne vesti.

Skandalozno in nepošteno postopanje dveh višjih uradnikov iz ministrstva fi- nanc. Pod tem člankom smo priobčili v štev. 59. lista »Naprej« zanimivo afero ter razkrili, kako sta uradnika iz finančnega ministrstva: inšpektor Slavomir Petrovič in njegov sekretar Jožef Zambulović si prilastila »hvatačko« nagrado v znesku 561.160 K. oni pa (organi obmejnega ko- misarijata Verd), ki so pričakujoč nagra- de že à conto nje kupovali življenske po- trebščine, kot blago, podplate za čevlje t. dr., niso dobili ničesar, dasi je nagrada

edino-le njim pripadala. V vsaki drugi državi bi se zanimal državni pravdnik za tako zadevo, ker je veljalo še vedno na- tako: *iustitia fundamentum regnorum* (pravičnost je temelj kraljestvom [drža- vam]). Kje pa najdemo pri nas — v naši državi — oblastva, ki bi se upala uvesti disciplinarno preiskavo proti vsegamo- gočnim ministrskim uradnikom? Med tem pa premišljujemo razni uradniki, orožniki in cariniki o razmerah nekdanj in sedaj ter si še delajo iluzije, da mogoče vendarle zmaga pravica in pa poštenje tudi v Ju- goslaviji, mi pa pravimo: pod sedanjim režimom nikdar.

V Belgradu so preteklo sredo položili temeljni kamen prostozidarske palače.

Združenje Kandije z Novim mestom. Preje- li smo sledeči dopis: Pred enim mesecem so posestniki Kandije na poziv vlade s 65 glasovi proti 5 sklenili združiti se z Novim mestom. Svoj sklep so predložili vladi v odobritev. A vladni šemel še do danes ni nič odgovoril. Go- tovo bo trajalo še par let do uresničenja. So pač Balkanske razmere.

Pokrajinska uprava za Slovenijo objavlja: Meseca januarja so se pojavili v prevaljskem okraju v večji množini 50 dinarski bankovci biv- ajske srbske Narodne banke, vtihotapljeni iz Av- strije. Ti bankovci so datirani s 1. marcem 1886, nimajo še podpisov, označbe serije in številke. Od banke sploh niso bili dani v promet in pred- stavljajo samo načrt bankovcev. Za časa av- strijske okupacije jih je bilo precej pokradenih iz trezorjev Narodne banke v Beogradu. Tatovi jih sedaj skušajo spraviti v promet in z njimi goljufati. Vrednosti nimajo bankovci nobene. Kljub temu, da od januarja t. l. sem ni bil pri- javljen noben nov slučaj razširjanja, se utegne- jo vendar še kasneje zopet kaj pojaviti. Prebival- stvo se opozarja na te bankovce, da ne nasede sleparjem.

Ljubljana.

Tedenski zdravstveni izkaz. V tednu od 2.—8. julija je bilo v Ljubljani rojenih 25 (1 mrtvorojeni), umrlo pa je 18 oseb; od teh vsled jetike 9.

Stavka knjižgozov v Ljubljani traja in poteka popolnoma redno in mirno. Po 14dnevnem stavkanju sta se že uklonili dve knjižgozovnici zahtevam delavstva, ki je trdno združeno z neomahljivim zaupa- njem v zmago. Ne tako pa gg. mojstri, katerih zadruga razpošilja na zunanje knjižgoze obvestila, v katerih se trudi postaviti delavstvo in njih zahteve v ne- prijazno luč. V takem obvestilu z dne 6. julija navaajajo predvsem, da se jim hoče vsiliti tarif, ki je bil »skovan« baje v Za- grebu. Gg. okrog zadruga knjižgozov pripomnjamo, da delavci že sami vedo, kie jih čevli žuli. Smešna je tudi trditev o popolni zaslužnienosti mojstrov, če bi se zahtevam delavstva ugodilo V drugih dr- žavah obstojajo dokaj večje ugodnosti za delavstvo, a o kakem »zaslužnienju« delo- dalcem tudi tam ni govora. V glavo jim tudi nikakor ne gre, da bi bilo za nje ugod- no, če bi se obvezali iskati delavne moči pri strokovni organizaciji delavstva sa- mega. Drugod, kjer so posamezne knjižo- veznice večje kakor vse ljubljanske sku- pna, je ta zahteva delavstva že dolgo uve- njavljena in so delodajalci zadovoljni: le strokovne organizacije znajo najbolj ustrezati pri dodeljevanju delovnih moči, ker vodi akcijo potem vedno strokovnjak. Seveda so razmere drugod popolnoma tuje. Zato je tudi razumljivo, zakaj se v ome- njenem dopisu upirajo zahtevi za uteme- ljevanje odpusta delavcev. Ali naj bo dela- vec le žoga — danes sprejet, jutri odslov- ljen. Take svobode nečemo! Nobenega pojma nima zadruga o socializaciji, pač pa zna imenitno »farbat« zunanje knjižgoze, ko jim pripoveduje o plačah in 15% po- višku. Tako na pr. 17, 19 in 21 kron na uro obstojajo le na papirju, ker najvišja plača je bila faktično le 18 kron na uro.

Po kateri kategoriji je to bilo? No in o prostovoljnem povišku 15% naj sploh veliko ne govorimo, ker so ga dajali večinoma šele zadnji teden pred stavko kljub temu, da so ga že v marcu obljubili. Končno pa da so ga v svojem oklicu prosili, da se naj zadruga ne sprejme v delo, ki bi morebiti njih ne izstopil, ker bi na ta način radi stavke izstopil, ker bi na ta način mojster podpiral le delavski terorizem. Torej, delavci in delavke, boji za vaše upravičene zahteve je terorizem! Zato se še bolj sklenite za lastni dobrobit, v skupnosti in solidarnosti bo zmaga vaša.

Za Ljubljansko prost. gas in reš. društvo so darovali: Indus d. d. 5440 K, tvrdka Medic, Rakovec & Zankel 4000 K, Zadruga gospodarska banka 1000 K, Vzajemna zavarovalnica 400 kron in spedic. družba Balkan 400 K. — Iskrena hvala! Posnemajte in darujte v človekoljubni namen.

Izlet srbskih sirot v Ljubljano. V soboto dne 15. julija popoldne ob pol 3. pride v Ljubljano 60 srbskih sirot, dečkov in deklic, ki so izginili v svetovni vojni svoje roditelje. Kakor v Celju in Mariboru, tako se pripravljajo tudi v Ljubljani narodno ženstvo, da pripravi malim, dragim gostom, ki prihajajo iz osrčja naše domovine prigrizke, bratski sprejem. Naša šolska mladina bo tvorila špalir ob južnega kolodvora po Dunajski cesti, Selenburgovi ulici, mimo »Zvezde«, po Kongresnem trgu, Wolfovi ulici, Marjinem trgu, Miklošičevi cesti, Dalmatinovi in Komenskega ulici ter po Vidovdanski cesti do belgijske vojašnice, kjer bo nastanjena deca s svojimi spremljevalci. — Uverjeni smo, da boste vi, dragi starši poslali radi volje svoje otroke v soboto 15. julija eno uro pred prihodom vlaka, to je ob pol 2. v isto šolo, katero so otroci doslej obiskovali, da pozdravijo svoje drage bratce in sestre s cvetjem ali zastavicami ter jim tako izkažejo ljubav in sočutje. Še istega dne popoldne ob 6. priredi srbska deca koncert na vrtu »Narodnega doma«. Natančen program koncerta sledi prihodnje dni. — Vse tiste učence Št. Jakobske dekliške šole, ki so peke pri koncertu v Unionu, naj pridejo v četrtek 13. julija popoldne ob pol 3. v šolo k pevski vajmi, ker bodo nastopile v jednitočki pri koncertu, ki ga priredi srbski otroci.

Celje.

Volilni pozor! Vsi državljani, ki hočejo biti deležni volilne pravice, se morajo v Celju prigrasiti za vpis v volilne imenike. in sicer: Z začetnimi črkami A do L dne 13. julija in M do Ž dne 14. julija obakrat na magistratu v sobi št. 6 od 8.—2. ure. — Pri tej priliki moramo grajati nezadostno publikacijo te odredbe mestnega županstva. $\frac{3}{4}$ volilcev je, ki ne vedo, da se morajo prigrasiti. Rok bo treba podaljšati!

Celjski fašisti. »Nova Doba«, uspeli si imela. Priznamo. V soboto, dne 8. t. m. so prvič poizkusili, kako gre ta kšeft od rok. Bili so sokolaši, sami mladi frkolini, napadli so, oziroma izzivali mirne pasante. Pa še policaja so hoteli »rihtati«. V svoji navdušenosti so se spozabili celo tako daleč, da so napadli celo člana društva, ki si je že steklo zasluge za fašizem. Blamaža pri porodu. Kontrolirali so zabavni večer Nemcev. Bomb še niso imeli. »Nova Doba« postane »lajbžurnal« fašistovskega otročjega vrta.

Vsled suše zelo trpi celjska okolica in Savinjska dolina. Na pokošanih travnikih zemlja naravnost gori. Posebno veliko škodo trpe himeljni nasadi, kar je za Savinjsko dolino težak udarec.

Maribor.

Dve težki nesreči. Na dvorišču Goetzove pivovarne stoji trinadstropna hiša, katero ob tem času nekaj popravljajo. Delavec Josip Spindler se je nahajal na strehi tega poslopja. Pri delu pa mu je spodrsnilo in je padel iz višine na dvorišče, da je onesveščen obležal. Na glavi in po obrazu je zadobil tako silovite poškodbe, da so ga morali takoj odpeljati z rešilnim avtom v splošno bolnišnico. Zdravnik je ugotovil tudi zelo nevarne notranje po-

škodbe. — Malo za tem so iz iste pivovarne zopet pozvali rešilno postajo. Delavec Franc Sulz se je pri delu zadel ob električni vod z visoko napetostjo, kar ga je vrglo kakor mrtvega na tla. Prepeljali so ga v bolnišnico, odkoder so ga po zdravniški pomoči oddali v domačo oskrbo. — Silno značilno je, da sta se zgodili isti dan na istem kraju dve težki nesreči. Ali gospodje podjetniki nič ne skrbijo za varnostne naprave?

Letos je pričakovati obilo sadja na našem trgu. Mestni magistrat se je spomnil, da je mnogo prodajalcev prodajalo ukradeno sadje, zato je zapovedal, da se mora vsak prodajalec izkazati z od svoje občine potrjeno izkaznico, odkod je svoj pridelek dobil.

Vestnik Svobode.

Dramatični odsek splošne zveze del. izobr. društva »Svoboda«, podružnica Trbovlje, priredi v soboto, dne 15. junija t. l. ob 7. zvečer v dvorani konsumnega društva v Hrastniku Ganglovo dramo: »Sin«, štiridejanka. Cene prostorom: 1. prostor 4 Din, II. prostor 3 Din, stojišče 2 Din. — Predprodaja vstopnic v trgovini konsumnega društva (Malovrh) v Hrastniku. K obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

= Vrednost denarja. 1 dolar velja 82.50 Din, 1 lira 3.82 Din, 100 avstrijskih kron na 34 par. V Curihi velja 100 naših kron 1.56 švicarskih frankov.

NAŠ OBUP IN NAŠ UGLED.

Da se bomo morali državni nastavljenici v svoji osvobodeni domovini tako bridko boriti za svoj obstoj, tega nismo pričakovali. Toda že koncem leta 1919. smo svojo zmotno uvideli, ko smo se morali za približke boriti kot stavarji. Še slabše je danes, ko o svoji bedi in obupnem stanju družin odkritosrčno skoraj govoriti ne smes.

Še bolj obupen je pa naš položaj danes, ker so nam oni približek, ki smo ga dobili z zakonom meseca decembra l. l. — kar naenkrat z brzojavno naredbo ukinili, oziroma maksimirali so naše prejemke, toda le pri onih nastavljenicah, ki imajo najmanj plače in pa največ otrok, to so — uslužbenci neuradniških kategorij. Če danes uradništvo s svojimi prejemki ne more živeti, kako bo šele živel sluga ali poduradnik — z današnjimi maksimiranimi prejemki? Koliko je bilo že protestnih shodov, koliko že spomenic, deputacij itd., da bi nam to vnebovpijočo krivico popravili, a do danes ni še nikake rešitve! Ni toraj čuda, da ti prizadeti tovariši trumoma zapuščajo državno službo!

Petprežljivo smo trpeli bedo in pomanjkanje v svojih družinah, ker smo se še vedno nadejali boljših časov, toda — zastoni! — Kolikor so nam družinske razmere dopuščale, smo našo bedo in pomanjkanje blažili s tem, da so naše žene nosile skromne premičnine od meseca do meseca v zastavilnico, a vse to le zato, da smo se zamogli pošteno preživeti. Ni nas tega sram, vse je bilo pošteno. Za ukinjene naredbe in pa povišek prejemkov ni nobenega vidika po sedanjem vladnem režimu, premičnin pa — razun skromnega pohištva — tudi nimamo več. Kaj nam je sedaj početi, s kom naj preživimo svojo lačno in sestradano deca? Ali naj poprodamo še tisto skromno pohištvo, da bomo itak pičlo odmerjeni počitek uživali na golih — tleh? Ali naj prične naša deca po mestnih ulicah bežati?

V tako obupnem stanju se nahajamo vsi, ki si ne moremo preskrbeti zasebnih služb. Zato smo si pričeli blažiti ta položaj v precejšnji meri po receptu g. finančnega ministra z zarado, ampak pošteno. — Nekateri tovariši — sotrpini — hodijo v že itak skromno odmerjenem prostem času delat na polje, žagajo drva po hišah, delajo pri raznih stavbenikih, pri peklih pečejo po noči kruh, opravljajo službe poljskih in gozdniš čuvajev, šivajo po lastnih domovih raztrgane vreče itd. samo zato, da se zamorejo skromno, a pošteno preživeti v tej gorostasni in vedno rastoči draginji.

Vse to je žalostno in resnično! — Žalostno pa je za nas — kakor škandalozno za državo — tembolji, ko uvidimo, kaj smo si po dolgoletnem in zvestem službovanju v državni službi — priborili. — Javni organi vršimo dnevno po 16 in še več ur naporno in odgovornosti polno službo,

a v pičlo odmerjenem času naj se pa bavimo »postranskimi zaslužki«. Železni stroji rabijo svoj oddih, a nas male in uboge zemljane pa tirajo v brezkončno delo in zarado! V takem položaju ne bomo dolgo vzdržali, sistem nas tira v gotov pogin, kajti moči nam bodo kmalu pošle. Kaj bo počela naša, še nepokvarjena deca, ko ne bo več onega, ki danes vse vzdržuje, vse pošteno preživi? — Kdo bo našo deca podpiral, kdo preživljal, ko ne bo več družinskega očeta? Ali ne bo imela država to nalogo? — Tudi tu bodo izdatki! —

S postranskim zaslužkom odjedamo raznim delavcem po poklicu vsakdanji kruh in povzročamo brezposelnost. Z »zarado« trpi naš ugled v največji meri — ugled javnih organov — naš ugled je pa tudi ugled naše domovine.

To nas boli, boli tem bolj, ko se nam javno očita, da nič ne zaslužimo, pa da delamo zarado. Zato se oglašamo javno, ker vemo, da naše današnje razmere in naše životarenje ni v prid državi.

Ponovno apeliramo na merodajne faktorje in na javnost: ukrenite vse potrebno, da nam naš položaj hitro izboljšajo, ker mi pešamo in hramo naša deca pa je gladna! Zganite se!

A. L.:

KJE JE LAŽ IN OBREKOVANJE NAJBOLJ POCENI?

Kdor čita »Delavske Novice«, lajbžurnal g. Štefanoviča, bo lahko videl, da so v tem listu prostori za demagoško pisanje vsakemu obrekovalcu na razpolago.

Edina resnica, ki jo je kedaj ta listič napisal je razvidno v številu 11./16. z dne 20. aprila t. l. na prvi strani, ko piše med drugim to-le: Jasno je tudi, da mora biti delovno ljudstvo **politični faktor**, da si izvojuje in obdrži državljanske pravice in politično silo, brez česar mu je strokovni boj onemogočen ali pa vsaj ostane skoraj brezuspešen. — (Gospod Štefanovič ali autor članka »Draginja, valuta in delavno ljudstvo«, ki se podpisuje z V. F., kakšne politične organizacije so za delavstvo najboljše, tega pa nekdanji komunisti in sedanji klerikalci ne povedo. Na Viču pri Ljubljani so pri občinskih volitvah neodvisneži glasovali za klerikalce, to beležimo kot kronisti).

To smo socialisti vedno trdili in še trdimo, pa še bomo trdili, da proletariat brez politične moči v državi ne bo zmagal. Obenem pa tudi trdimo, da mora biti proletarijat organiziran v socialističnih organizacijah, a ne v grupah neodvisnih frazerjev, ki si ne upajo pokazati barve. Njim zadostuje za enotnost proletariata in za njegovo vzgojo par mastnih fraz; in s tem je tudi vse opravljeno. Politične organizacije ne marajo, ker se sramujejo povedati, da so se v preteklosti silno zmotili, ker so se s politiko igrali kakor otroci z ognjem.

Delali so politiko po klerikalni šabloni z razliko, da so komunisti obljubljali odrešenje zatiranega ljudstva takoj, t. j. pred smrtjo, dočim klerikalci obljubljajo izveličanje šele po smrti.

Zaradi tega imajo klerikalci lažje delo: 1. ker jim svojih obljub ni treba izpreminjati in 2. ker je nevednežu težko dokazati, da so tiste obljube res samo — obljube. Poleg tega imajo za seboj še močno in bogato cerkveno organizacijo, ki jo povrh vsega še država podpira, kljub temu, da hujskajo proti državi.

Buržoazija, ki sedi na vladi, pač dobro ve, da klerikalci hujskajo, pa ne nastopa proti njim kakor je nastopala in še nastopa proti komunistom, ker se zaveda, da so pri klerikalcih po večini na vodilnem mestu duhovniki (dušni pastirji), ki so radi pripravljeni v slučaju vojne, in naj jo izzove protestant ali laški kralj, ali bog Mamoni sam, svojim na duši revnim ovčicam to vojno priporočati. Seveda če se jim zasigura primerna šarža v vojski. (Glej avstrijsko vojsko, ko so stopili kaplani takoj v čin kapitana).

Ti ljudje so bili zmožni po svoji nemoralni zagovarjati tudi Turke in Wilhelma, celo molili so zanje, da bi zmagali v krvavem boju z ognjem, mečem in strupom proti drugim ljudem in to še celo kristjanom, dasiravno »sveta« vera to prepoveduje. Oni se niso prav nič ozirali na »sveto« vero, še manj pa na Boga. Oni imajo pač dvojnega boga, enega čislajo za vernike v obliki »svete« vere in njenih ceremonij, enega pa imajo, ki mu je ime Mamon. (Kapitalizem). Ta jim daje sredstva, da se vzdržujejo kot njegovi hlapci. Pri tem pa prav radi slišijo, da jih ljudstvo imenuje božje namestnike. Ljudstvo vse to mirno gleda, poslušajo ter verjame tem hlapcem, ker ne sme dvomiti o čistosti, ki mu jo kažejo v svetlem zlatu.

Velike množice se zbirajo pri takih slavnostih. Po teh množicah štejejo klerikanci svojo moč. Na podoben način delajo tudi komunisti, ki so včeraj govorili o

sovjetih in republikah, danes pa govore o nezavisnosti in enotni fronti. Ne povedo pa, da so oni krivi velikanskega poraza proletarskih vrst v Jugoslaviji.

Kadar se barka potaplja, jo zapuščajo podgane. Tako so naredili tudi voditelji komunizma, zbežali so kakor podgane in zapustili proletarijat, ko so zagledali zakon o zaščiti države. Takoj nato so si poiskali drug sistem kot limanice za proletarijat, in sicer: neodvisnost.

Kako pa izgleda neodvisnost teh par ljudi? Začeli so organizirati od zgoraj! Gospod Štefanovič je lastnik in odgovorni urednik »Delavskih Novic«. On ni odgovoren organizacijam, kakor so uredniki odgovorni pri socialističnih organizacijah. Ali ni ta gosp. neodvisen? Kdo pa sklepa o tisku in taktiki organizacije? Kdo drugi nego neodvisni urednik? Kdo kontrolira dopise? Zopet samo gosp. urednik. On je neodvisen v pisavi in nihče ga ne more

zgrabiti, če se zlaže n. pr., da je bil sodr. Leskošek v Mariboru na shodu stavbniških delavcev in predlagal tam resolucijo pa je moral oditi, dasiravno sodr. Leskošek v Mariboru na shodu ni bil, ali da je v Trbovljah Leskošek zbežal, ali rudarji (neodvisni) bodo podpirali stavkujoče pri Westnu. Tudi tu se je pokazala neodvisnost v tem, da neodvisni niso nič dali, ker niso odvisni od tega, kar gosp. Štefanovič obljubuje.

Napisal sem te vrstice ne v osebno obrambo, ampak v pojasnenje delovanja osamljenih frazeriev, da spozna slovenski proletarijat kapitalistične hlapce najnovejšega kova z njihovim patentom »Neodvisnost«.

Izdajatelj: Zvonimir Bernot (v imenu pokr. odb. SSJ).

Odgovorni urednik: Anton Podbevšek.

Tisk Učiteljske tiskarne v Ljubljani.

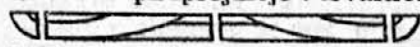
Zahtevajte povsod

Pekate *tudi same makarone*
iz staroznane tovarne **Žnidaršič & Valenčič**,
Ilirska-Bistrica.

Zaloga: R. Bunc in drug, Ljubljana-Celje-Maribor.

Sprejmejo se 3 prirojenci

izvežbani, prvovrstni, trezne moči. Ponudbe na pisarno: Konfekcijska tovarna »FRANDE«, Ljubljana, Emonska cesta št. 8. Istotam se odda zanesljivim krojačem proti kavciji delo na dom. Spretni, zanesljivi in trezni delavci se pa sprejmejo v tovarno.

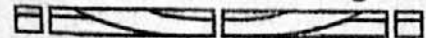
Inserirajte v Napreju.

RAZNO PERILO

za dame, gospoda in deco priporoča trdnja

A. & E. Skaberné

Ljubljana, Mestni trg 10.

Stavbena in gostilniška zadruga „Delavski dom“

v Trbovljah, r. z. z. o. z.

sporoča svojim članom, da toči dobra **dolenjska, bizeljska in ljutomerska izbrana vina**, kakor tudi vedno **sveže pivo** v sodčkih in steklenicah, vedno po konkurenčnih cenah.

VLOGE obrestuje po čistih 4 1/2 %. Vloge so znašale 31. dec. 1921 K 592.971.17, rezervni delež K 29.022.19. Blagovni promet v letu 1921 pa je znašal K 1.820.617.51.

Član postane lahko vsakdo, ki plača K 50.— in vpisnino 50 vin.

VRTNAR,

ki zna obdelovati peščeno zemljo in ki je deloma več vinogradstva, se takoj sprejme. Ponudbe naj se pošljejo: Gospodarstvo Braun, Gjurjevac, Hrvatsko.

Na stanovanje in hrano

sprejemem takoj bolj priproste gospoda. Na hrano sprejemam tudi abonente. Naslov se poizve v upravi »Napreja«.

Akcijska družba

za eksploatacijo premogovnih rudnikov v Petrovcu, Pozarevačkem

išče večje število dobrih, izvežbanih

rudarjev

za dela pri črnem in rjavem premogu. Delo je na akord, za služek dober, stanovanje na razpolago. Nastop takoj.

Ravnateljstvo

premogovnih rudnikov, Petrovac, Pozarevački.

The „OLIVER“

najboljši in najcenejši

pisalni stroj.

Zastopstvo in zaloga: **IVAN GAJŠEK**, papirna trgovina v Ljubljani. Sv. Petra cesta št. 2.